

कापूस हंगाम २०२३ - २४: साप्ताहिक पीक सल्ला
(कालावधी ०७ नोव्हेंबर ते १३ नोव्हेंबर २०२३)

महाराष्ट्र		मागील आठवड्यातील प्रत्यक्ष पाऊस					मागील आठवड्यातील प्रत्यक्ष पाऊस				
		नोव्हेंबर					नोव्हेंबर				
		03	04	05	06	07	09	10	11	12	13
	धुळे	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	नंदुरबार	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	जळगाव	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	अहमदनगर	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	औरंगाबाद	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	जालना	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	बीड	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	नांदेड	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	परभणी	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	हिंगोली	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	बुलढाणा	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	अकोला	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	वाशीम	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	अमरावती	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	यवतमाळ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	वर्धा	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	नागपूर	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
चंद्रपूर	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
पावसाचे प्रमाण आणि रंग कोड	0.1 to 2.4 मिमी	2.5 to 15.5 मिमी			15.6 to 64.4 मिमी		64.5 to 115.5 मिमी		115.6 to 204.4 मिमी		
पावसाची श्रेणी	खूप हलका पाऊस	तुरळक पाऊस			मध्यम स्वरूपाचा पाऊस		मुसळधार पाऊस		अति मुसळधार पाऊस		

पीक परिस्थिती:

अकोला:

- अकोला येथे, मान्सूनपूर्व आणि मान्सून दोन्ही कापूस बॉर्ड फुटण्याच्या आणि उचलण्याच्या अवस्थेत आहेत
- आणि जुलै मध्ये पेरलेला कापूस अनुक्रमे लवकर वाणांमध्ये बोल विकसित आणि बॉर्ड फुटण्याच्या अवस्थेत आहे.
- लवकर पेरणी केलेल्या आणि लवकर पक्व होणाऱ्या जीनोटाइपमध्ये कापूस वेचणी सुरु झाली आहे.

- कपाशीच्या काही शेतात पांढऱ्या माशी, तुडतुडे या रसशोषक किडींचा आणि पानावर ठिपके आणि राखाडी बुरशीचा प्रादुर्भाव दिसून आला.

नांदेड:

- बागायती शेतात पीक ११९ ते १४१ दिवसांचे असून वेचण्याच्या अवस्थेत आहे आणि पावसावर अवलंबून असलेल्या शेतात बॉड विकासाच्या टप्प्यापासून ते पीक वेचण्याच्या अवस्थेत आहे.
- शेतातील परिस्थितीनुसार आंतरमशागतीची कामे, वनस्पती संरक्षण फवारण्या देण्यात आल्या.
- मावा, पांढरी माशीचा प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळीखाली आढळला.
- काही शेतात राखाडी बुरशी दिसली.

राहुरी:

- पीक १३२ ते १५७ दिवसांचे बॉड विकासाच्या ते बॉड फुटण्याच्या अवस्थेत आहे. वेचणी सुरू आहे.
- पांढरी माशी आणि फुलकीड्यांचा प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळी च्या खाली तर मावा आणि तुडतुड्यांचा प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळीच्या वर नोंदवल्या गेला आहे.
- गुलाबी बॉडअळीचा प्रादुर्भाव काही शेतात आर्थिक नुकसान पातळीच्या वर दिसून आला.
- काही शेतात मायलोसेरस भुंग्यामुळे कापसाच्या झाडांचे नुकसान झाले.
- कपाशीच्या शेतात टोबॅको स्ट्रीक व्हायरस ३%, राखाडी बुरशी १% आणि बॉड सड ५% नोंदवले गेले.

पीक सल्ला:

अकोला येथे, शेतकऱ्यांनी कापूस वेचणीला प्राधान्य द्यावे. नंतरच्या पिक अवस्थेत कपाशीवरील लालसरपणा टाळण्यासाठी १ % नत्र आणि १ % मॅग्नेशियम सल्फेट ची फवारणी करावी. पाती आणि फुले नैसर्गिकरीत्या कमी होऊ नयेत यासाठी एनएए ४.५ एसएल @ ४.० मिली/१० लिटर पाण्यात फवारणी करावी आणि कापसाची अतिरिक्त शाखीय वाढ रोखण्यासाठी मेपिक्वॅट क्लोराईड @ १० मिली/१० लिटर पाण्यात फवारणी करावी. रसशोषक कीटक आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडल्यास ऍसिटामिप्रिड २० एसपी @ २ ग्रॅम किंवा फ्लॉनिकॅमिड ५० डब्ल्यूजी @ ४ ग्रॅम किंवा डायनोटेफुरॉन २० एसजी @ ३ ग्रॅम किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ एसएल ३ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. कपाशीच्या शेतात पिवळे चिकट सापळे लावा. जर गुलाबी बॉडअळीचा प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडला असेल, म्हणजे, हिरव्या बॉडांमध्ये प्रादुर्भाव १०% आर्थिक नुकसान पातळी पेक्षा जास्त असेल किंवा ८ पतंग /सापळा /रात्र सलग ३दिवस, तर सायपरमेथ्रीन १०% ईसी @ १०- १५ मिली किंवा सायपरमेथ्रिन २५% ईसी @ ४-६ मिली किंवा लॅम्बडा सायहॅलोथ्रिन ५% ईसी @ १० मिली किंवा डेल्टामेथ्रीन २.८ ईसी @ १० मिली किंवा फेनप्रोपॅथ्रिन १०% ईसी @ १५-२० मिली किंवा फेनव्हॅलेरेट २० ईसी @ १० मिली किंवा अल्फा- सायपरमेथ्रीन १०% ईसी @ ६ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. पानावरील बुरशीजन्य ठिपक्यांचे आणि राखाडी बुरशीच्या व्यवस्थापन करण्यासाठी, कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅनकोझेब ६३ % डब्ल्यूपी @ ३० ग्रॅम किंवा क्रेसोक्सिम-मिथाइल ४४ .३ एस सी @ १० मिली किंवा अझॉक्सिस्ट्रोबिन १८ .२ % डब्ल्यू/डब्ल्यू +डायफेनोकोनाझोल ११ .४ % डब्ल्यू/डब्ल्यू एस सी @ १० मिली १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. कापसावरील जिवाणूजन्य रोगाचा प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी कॉपर ऑक्सिक्लोराईड ५० डब्ल्यूपी / डब्ल्यूजी @ २५ - ३० ग्रॅम/१० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. शेतातून रोगट बोंडे आणि पिकांचे ढिगारे गोळा करणे आणि नष्ट करणे.

नांदेड येथे, रसशोषक कीटक आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडल्यास ऍसिटामिप्रिड २० एसपी @ २ ग्रॅम किंवा फ्लॉनिकॅमिड ५० डब्ल्यूजी @ ४ ग्रॅम किंवा डायनोटेफुरॉन २० एसजी @ ३ ग्रॅम किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ एसएल ३ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. कपाशीच्या शेतात पिवळे चिकट सापळे लावा. जर गुलाबी बॉडअळीचा प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडला असेल, म्हणजे, हिरव्या बॉडांमध्ये प्रादुर्भाव १०% आर्थिक नुकसान पातळी पेक्षा जास्त असेल किंवा ८ पतंग /सापळा /रात्र सलग ३दिवस, तर सायपरमेथ्रीन १०% ईसी @ १०-

१५ मिली किंवा सायपरमेथ्रिन २५% ईसी @ ४-६ मिली किंवा लॅम्बडा सायहॅलोथ्रिन ५% ईसी @ १० मिली किंवा डेल्टामेथ्रीन २.८ ईसी @ १० मिली किंवा फेनप्रोपॅथ्रिन १०% ईसी @ १५-२० मिली किंवा फेनव्हॅलेरेट २० ईसी @ १० मिली किंवा अल्फा- सायपरमेथ्रीन १०% ईसी @ ६ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. पानावरील बुरशीजन्य ठिपक्यांचे आणि राखाडी बुरशीच्या व्यवस्थापन करण्यासाठी, क्रेसोक्सिम-मिथाइल ४४ .३ एस सी @१० मिली किंवा अझॉक्सीस्ट्रोबिन १८ .२ % डब्ल्यू/डब्ल्यू + डायफेनोकोनाझोल ११ .४ % डब्ल्यू/डब्ल्यू एस सी @१० मिली किंवा कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३ % डब्ल्यूपी @ ३० ग्रॅम प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. फक्त पूर्ण उघडलेले बोंड निवडा आणि स्वच्छ कोरड्या जागी साठवा. वेगवेगळ्या संकरित कापूस स्वतंत्रपणे साठवा. कापूस साठवण्यापूर्वी सावलीत वाळवा. नत्राचा वापर बोंडाच्या विकासाच्या वेळी पिकाच्या वेचणीच्या अवस्थेला द्या. शेतातून रोगट बोंडे आणि पिकांचे ढिगारे गोळा करणे आणि नष्ट करणे.

राहुरी येथे, पूर्णपणे उघडलेले स्वच्छ कापसाचे बोंडे उचलणे सुरु करावे. बाजारात चांगला भाव मिळण्यासाठी प्रादुर्भाव नसलेल्या आणि गुलाबी बोंडअळीचा प्रादुर्भाव झालेला कापूस वेगवेगळा निवडावा. रसशोषक कीटक आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडल्यास थायामेथॉक्सम २५ डब्ल्यूजी @ २ ग्रॅम किंवा डायनोटेफुरॉन २०% एसजी @ ३ ग्रॅम किंवा फ्लॉनिकॅमिड ५० डब्ल्यूजी @ ४ ग्रॅम किंवा डायफॅथियुरॉन ५० डब्ल्यूपी @ १२ ग्रॅम किंवा बुप्रोफेझिन २५ एससी @ २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. जर गुलाबी बोंडअळीचा प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडला असेल, तर सायपरमेथ्रीन १०% ईसी @ १०- १५ मिली किंवा सायपरमेथ्रिन २५% ईसी @ ४-६ मिली किंवा लॅम्बडा सायहॅलोथ्रिन ५% ईसी @ १० मिली किंवा डेल्टामेथ्रीन २.८ ईसी @ १० मिली किंवा फेनप्रोपॅथ्रिन १०% ईसी @ १५-२० मिली किंवा फेनव्हॅलेरेट २० ईसी @ १० मिली किंवा अल्फा- सायपरमेथ्रीन १०% ईसी @ ६ मिली प्रति १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. पानावरील बुरशीजन्य ठिपक्यांचे आणि राखाडी बुरशीच्या व्यवस्थापनासाठी क्रेसोक्सिम-मिथाइल ४४ .३ एस सी @१० मिली किंवा अझॉक्सीस्ट्रोबिन १८ .२ % डब्ल्यू/डब्ल्यू + डायफेनोकोनाझोल ११ .४ % डब्ल्यू/डब्ल्यू एस सी @१० मिली किंवा कार्बेन्डाझिम १२ % + मॅन्कोझेब ६३ % डब्ल्यूपी @ ३० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. कार्बेन्डाझिम १२% मॅन्कोझेब ६३ % डब्ल्यूपी @ ३० ग्रॅम किंवा कार्बेन्डाझिम ५० डब्ल्यूपी @ ४ ग्रॅम किंवा प्रोपिकोनाझोल २५ ईसी @ १० मिली किंवा मेटेरीराम ५५ % + पायराक्लोस्ट्रोबिन ५ % डब्ल्यूजी @ २० ग्रॅम किंवा अझॉक्सिस्ट्रोबिन १८.२ % डब्ल्यू/डब्ल्यू + डायफेनोकोनाझोल ११.४ % डब्ल्यू/डब्ल्यू एससी @ १० मिली किंवा फ्लूक्सापायरोक्साड १६७ ग्रॅम/ लिटर + पयराक्लासट्रोबीन ३३३ ग्रॅम/ लिटर एससी @ ६ मिली १० लिटर पाण्यात मिसळून बोंड सड रोगाच्या संकुलाचे व्यवस्थापन करा. शेत पार्थेनियम पासून मुक्त ठेवावे आणि कापसात टोबॅको स्ट्रीक व्हायरसचा प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी फुलकिड्यांचे व्यवस्थापन करावे रोगग्रस्त बोंडे आणि पिकांचे ढिगारे गोळा करून नष्ट करावे.

Detailed information regarding cotton production technology, e.g. selection of soil, varieties, fertilizer application, sowing methods, irrigation systems, management of weeds, insect pests and diseases, etc. can be availed from an android based **CICR Cotton App** developed by ICAR-CICR, Nagpur. The app can be downloaded free of cost from Google play store. Additionally, the crop growth stage specific and weather based weekly advisory are uploaded on the website of ICAR-CICR also to be consulted for the benefit of farmers.